

PREHLAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie jún 2013

I. senát

Nálezy:

spisová značka	I. ÚS 614/2012
sudca spravodajca	Milan Lalík
druh konania	čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – nevyhovené
dátum rozhodnutia	17. apríla 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ namietal porušenie jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením krajského súdu.</p> <p>Jadrom ústavnej sťažnosti je nesúhlas sťažovateľa s neodôvodneným uznesením krajského súdu, ktorý ako nadriadený súd rozhodoval o nesúhlase Okresného súdu Bratislava I s postúpením veci od Okresného súdu Banská Bystrica tak, že miestne príslušným na rozhodnutie o určení vlastníckeho práva k nehnuteľnosti je Okresný súd Banská Bystrica a uvedeným rozhodnutím sú viazané obidva sudy i účastníci konania, teda aj sťažovateľ.</p>
ratio decidendi	<p>Požiadavky kladené na odôvodnenie rozhodnutia sa môžu líšiť (aj sa líšia) v závislosti na type a povahe rozhodnutia, pričom sú prípustné aj určité výnimky z povinnosti odôvodniť rozhodnutie. Okrem toho je potrebné brať do úvahy aj rôznorodosť právnych prostriedkov, ktoré je možné uplatniť pred súdom a na ktoré súd odpovedá rôznou formou.</p> <p>Ak je súd, na ktorý sa účastník obrátil so svojim návrhom na začatie konania, toho názoru (alebo na námietku účastníka), že nie je miestne príslušný, neodkladne postúpi vec príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom účastníkov (§ 105 ods. 2 OSP).</p> <p>Ak súd, ktorému bola vec postúpená, s postúpením nesúhlasí, alebo účastník postúpenie namietá do 15 dní od doručenia upovedomenia o postúpení, predloží vec na rozhodnutie svojmu nadriadenému súdu; jeho rozhodnutím mimo inštančný postup je viazaný ako účastník konania, tak aj súd, ktorému má byť vec podľa rozhodnutia nadriadeného súdu postúpená (§ 105 ods. 3 OSP); toto rozhodnutie je konečné, lebo nie je proti nemu prípustný žiaden opravný prostriedok a je ním zavŕšené celé odformalizované konanie o miestnej príslušnosti všeobecných prvostupňových súdov.</p> <p>Preto ani neodôvodnené rozhodnutie nadriadeného súdu o negatívnom kompetenčnom konflikte súdov prvého stupňa v otázke miestnej príslušnosti nemôže u rozumného účastníka vzbudzovať žiadnu významnú právnu otázku, ktorá by zostala neriešená, a o to viac ani ústavnoprávnu diskrepanciu, pretože aj bez odôvodnenia takéhoto uznesenia je prima facie zrejmé, z akého dôvodu bola ním založená miestna príslušnosť konkrétneho súdu. Tento postup krajského súdu preto nebolo možné považovať voči sťažovateľovi za odopretie prístupu na súd, a teda porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy.</p> <p>Ústavou garantované právo na súdnu ochranu ústavný súd vykladá materiálne, teda v tom zmysle, že záleží na faktickom naplnení jeho obsahu, a je vedľajšie, či reálne je ochrana poskytovaná sudcom na okresnom súde, krajskom súde alebo najvyššom súde. Ide len o to, aby dobrodenie súdneho konania (prieskumu) bolo zachované.</p>

	<p>Úlohou ústavného súdu je teda dohliadnuť na to, aby sa ústave (zásadne) dostalo voči aktu (rozhodnutiu) verejnej moci súdnej ochrany, čo sa v danom prípade aj naplnilo, keď o sporných nárokoch bude rozhodovať súd, ktorého príslušnosť bola určená zákonom [§ 88 ods. 1 písm. h) OSP], žalobcami podaním návrhu na tento súd, ako aj krajským súdom, ktorý tento postup iba „potvrdil“ rozhodnutím podľa § 105 ods. 3 OSP.</p> <p><u>Jadrom ústavnej sťažnosti</u> však ani tak nie je nesúhlas sťažovateľa s rozhodnutím krajského súdu o určení miestnej príslušnosti podľa jednej z existujúcich variant § 88 ods. 1 písm. b) alebo písm. j) OSP, ale <u>to, že sa všetky tri súde žiadaným spôsobom nevysporiadali s jeho námietkou, že pre akékoľvek konanie týkajúce sa určovacej žaloby, a teda aj u ktoréhokoľvek súdu, neboli splnené zákonné podmienky vedenia konania, v dôsledku čoho malo byť podľa neho konanie o takejto žalobe zastavené.</u> Tejto námietke sťažovateľa však krajský súd prirodzene nemohol vyhovieť, ale ani sa ňou zaoberať v štádiu rozhodovania o miestnej príslušnosti súdu podľa § 105 ods. 3 OSP; to ale neznamená, že sa ňou nebude zaoberať Okresný súd Banská Bystrica pri meritórnem prerokovávaní návrhu, pravda za predpokladu, že ju sťažovateľ opakovane vznesie. Pre nevyčerpanie týchto prostriedkov pred všeobecným súdom uvedenú námietku ústavný súd nemohol riešiť</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky namietaným uznesením krajského porušené nebolo.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESELP a iných súdov	Ústavný súd SR: I. ÚS 207/07, II. ÚS 116/07, III. ÚS 228/06, IV. ÚS 136/08 ESELP: TORIJA v. Španielsko

spisová značka	I. ÚS 26/2013
sudca spravodajca	Peter Brňák
druh konania	čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález –v časti vyhovené -v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	24. apríla 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 17 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky čl. 5 ods. 1 písm. b) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ namietal porušenie označených práv postupom krajského súdu a jeho uznesením v spojení s postupom okresného súdu a jeho uznesením.</p> <p>Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je trestne stíhaný pre zločin krádeže v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 k § 212 ods. 2 písm. a) a ods. 4 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), a to v dvoch prípadoch.</p> <p>Sťažovateľ bol po prvýkrát vzatý do väzby uznesením krajského súdu z novembra 2008, a to z dôvodu uvedeného v § 71 ods. 1 písm. c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“).</p> <p>Uznesením krajského súdu z apríla 2009 bol sťažovateľ prepustený z výkonu väzby. Uznesením krajského súdu z februára 2012 v spojení s uznesením okresného súdu z 4. februára 2012 bol sťažovateľ opätovne vzatý do väzby podľa § 71 ods. 2 písm. a) a c) Trestného zákona.</p> <p>Okresnou prokuratúrou bola na sťažovateľa podaná 1. augusta 2012 obžaloba, po podaní ktorej okresný súd na verejnom zasadnutí konanom 20. augusta 2012 uznesením z 20. augusta 2012 rozhodol v zmysle § 230 ods. 3 Trestného poriadku o ponechaní sťažovateľa vo výkone väzby.</p> <p>Krajský súd uznesením z 22. augusta 2012 rozhodol o zamietnutí sťažovateľom podanej sťažnosti proti rozhodnutiu prvostupňového súdu o jeho ponechaní vo väzbe. Následne okresný súd vydal opravné uznesenie zo 14. septembra 2012, ktorým rozhodol o oprave písárskej chyby, keď namiesto správneho údaj v znení predsedu senátu uviedol nesprávny údaj iba/len sudca, a opravné uznesenie bolo v sťažnostnom konaní uznesením krajského súdu z 10. októbra 2012 potvrdené ako vecne správne.</p>

	<p>V ďalšom postupe okresný súd na verejnom zasadnutí konanom 12. októbra 2012 okrem iného rozhodol uznesením z 12. októbra 2012 aj o zamietnutí žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby. Krajský súd uznesením z 12. novembra 2012 rozhodol o zrušení uznesenia okresného súdu z 12. októbra 2012 a zároveň prepustil sťažovateľa z väzby na slobodu. Sťažovateľ sa obrátil na ústavný súd svojou sťažnosťou doručenu súdu 30. októbra 2012.</p> <p><u>Sťažovateľ v podanej sťažnosti koncentroval sťažnostné námietky do dvoch rovín.</u></p> <p>1. Porušením základných práv sťažovateľa v jeho neprospech mal byť spôsob rozhodovania okresného súdu o predĺžení lehoty trvania jeho väzby po podaní obžaloby prokurátorom podľa § 238 ods. 3 Trestného poriadku, keď o jej predĺžení nerozhodoval senát, ale samosudca.</p> <p>2. K ďalšiemu porušeniu základných práv sťažovateľa malo dôjsť v dôsledku nesprávneho poučenia o možnosti podať opravný prostriedok.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>Východiskom úvah a postupu ústavného súdu v posudzovanej veci v konaní o ústavnej sťažnosti bola sťažovateľom nastolená kľúčová otázka týkajúca sa postupu tak okresného súdu, ako aj krajského súdu, ktoré rozhodli, vychádzajúc z § 238 ods. 3 Trestného poriadku s prihliadnutím na § 76 ods. 3 a 5 Trestného poriadku, o ponechaní sťažovateľa vo väzbe podľa § 71 ods. 2 písm. a) a c) Trestného poriadku, a to v čase po podaní obžaloby za situácie, keď okresný súd v senátnej trestnej veci na verejnom zasadnutí konanom 20. augusta 2012 rozhodol o tejto skutočnosti nie v riadne zloženom trojčlennom senáte, ale samotným predsedom senátu (vychádzajúc zo znenia opravného uznesenia okresného súdu zo 14. septembra 2012, pozn.).</p> <p>Sťažovateľ k nosným dôvodom sťažnosti stabilne vo všetkých podaniach (či už pred všeobecnými súdmi, ako aj v samotnej sťažnosti) poukazoval na to, že o jeho ponechaní vo väzbe po podaní obžaloby mal v intenciách platnej právnej úpravy podľa § 2 ods. 16, § 238 ods. 3 a § 349 ods. 1... Trestného poriadku vráťane dikcie ústavy podľa čl. 142 ods. 2 ústavy rozhodnúť senát, a nie samotný predseda senátu/samosudca.</p> <p>V zmysle ústavných záruk osobnej slobody musí byť preto väzba chápaná ako výnimočný prostriedok zaistenia obvineného pre účely trestného konania v prípade zistenia skutočností ustanovených zákonom, ktoré odôvodňujú nevyhnutnosť jeho použitia v záujme včasného a náležitého objasnenia trestných činov a spravodlivého postihu ich páchatel'ov.</p> <p>Výnimočnosť tohto prostriedku musí zodpovedať aj jeho čas použitia tak, aby väzba nepresiahla v konkrétnom prípade s ohľadom na jeho okolnosti nevyhnutnú dobu. Trvanie väzby možno totiž v konkrétnom prípade ospravedlniť, len ak existujú jasné náznaky skutočného verejného záujmu, ktoré napriek prezumpcii neviny prevažujú nad právom obvineného na osobnú slobodu. Trvanie väzby nad lehotu, ktorá je zákonom ustanovená ako maximálna, už podľa ústavy nemožno v žiadnom prípade ospravedlniť.</p> <p>Ústavný súd predovšetkým predostiera, že sťažovateľ je/bol trestne stíhaný pre zločin krádeže v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 k § 212 ods. 2 písm. a), ods. 4 písm. a) Trestného zákona. V sťažovateľovom prípade ide teda vzhľadom na výšku trestu odňatia slobody, ktorý mu hrozí v rozmedzí od troch až desať rokov trestu odňatia slobody, bez pochybností o zločin.</p> <p>Zo zákonných ustanovení Trestného poriadku (§ 238 ods. 3 v spojení s § 349 ods. 1 Trestného poriadku s poukazom k § 2 ods. 16 Trestného poriadku) explicitne vyplýva, že po podaní obžaloby je kritériom vymedzujúcim príslušnosť senátu alebo samosudcu (nie právomoc predsedu senátu, pozn.) na konanie o zločinoch výlučne výška trestnej sadzby v jej zákonne zadanom rozsahu „do osem rokov“ a „nad osem rokov“ trestu odňatia slobody.</p> <p>Inak povedané, ak je na konanie v merite veci príslušný senát, je príslušný aj na rozhodnutie o ďalšom trvaní väzby po podaní obžaloby podľa § 238 ods. 3 Trestného poriadku len senát, a nie samotný predseda senátu (ako to bolo v posudzovanom prípade, pozn.).</p> <p>Ústavný súd sa preto stotožnil s nosnými dôvodmi sťažovateľa [<i>„Či už sudca... rozhodoval o ponechaní sťažovateľa vo väzbe dňa 20. 08. 2012... ako predseda senátu, resp. sudca (samosudca) je irelevantné nakoľko po podaní obžaloby mal rozhodovať ako predseda senátu spoločne s prísediacimi.“</i>], ale rovnako s právnym názorom krajského súdu vysloveným v ostatnom jeho „väzobnom“ rozhodnutí vo veci sťažovateľa, ktorý treba považovať „de lege lata“ a v okolnostiach danej veci za ústavne konformný.</p> <p>Ústavnému súdu neostáva iné, ako konštatovať, že väzba sťažovateľa v čase</p>

	<p>od 3. septembra 2012 do jeho prepustenia z väzby na slobodu nebola prekrytá zákonným rozhodnutím všeobecného súdu, čo zároveň predstavuje neprípustný zásah do jeho v petite označených práv.</p> <p>Ak preto – či už okresný súd alebo o sťažnosti rozhodujúci krajský súd – mali akékoľvek pochybnosti smerujúce k právomoci senátu alebo samosudcu, mali sa tieto odstrániť v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou ústavného súdu takým výkladom príslušných zákonných ustanovení Trestného poriadku, ktorý zabezpečí plnohodnotnú, resp. plnohodnotnejšiu realizáciu ústavou garantovaných práv fyzických osôb alebo právnických osôb.</p> <p>Inak povedané, všetky orgány verejnej moci sú povinné v pochybnostiach vykladať právne normy v prospech realizácie ústavou (a tiež medzinárodnými zmluvami) garantovaných základných práv a slobôd.“</p> <p>Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že proti uzneseniu okresného súdu z 20. augusta 2012, ako aj proti opravnému uzneseniu tohto súdu zo 14. septembra 2012 sťažovateľ využil ako účinný prostriedok nápravy sťažnosť podľa § 185 a nasl. Trestného poriadku, o ktorých rozhodol krajský súd uzneseniami z 22. augusta 2012 a z 10. októbra 2012.</p> <p>Preto ústavný súd nevyhovел tej časti sťažnosti, v ktorej sťažovateľ napádal postup a rozhodovacia činnosť okresného súdu.</p> <p>Ústavný súd sa pritom navyše riadil aj princípom vlastného sebaobmedzenia a zdržanlivosti pri poskytovanej ochrane ústavnosti, keďže vyslovenie porušenia sťažovateľových práv sa javí byť dostatočným vo vzťahu ku krajskému súdu, ktorý je súdom s plnou jurisdikciou.</p> <p>Rovnaký princíp ovládol ústavný súd aj v súvislosti s ďalšími výhradami sťažovateľa, ktorých ústavné posúdenie (vzhlľadom na úspech sťažovateľa) už nebolo zapotreby.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol tak, že právo sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a právo na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. b) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom krajského súdu v namietanom konaní a jeho uznesením porušené bolo.</u></p> <p><u>Vo zvyšnej časti sťažnosti sťažovateľa nevyhovuje.</u></p>
<p>použitá odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESELP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd SR: III. ÚS 7/00, I. ÚS 100/04, II. ÚS 55/98, I. ÚS 165/02, I. ÚS 177/03, I. ÚS 115/07, I. ÚS 187/07, II. ÚS 148/06, IV. ÚS 186/07</p> <p>ESELP: Statis c. Litva z 21. 3. 2002, § 59 – 61</p>

<p>spisová značka</p>	<p>I. ÚS 297/2012</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Marianna Mochnáčová</p>
<p>druh konania</p>	<p>čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>nález – nevyhovené</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>24. apríla 2013</p>
<p>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p>čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľka namietala porušenie označených práv postupom okresného súdu v dedičskom konaní a jeho uznesením a postupom krajského súdu a jeho uznesením.</p> <p>Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že v dedičskom konaní po poručiťke bolo zistené, že poručiťka zanechala listinu o vydedení svojej dcéry vo forme notárskej zápisnice z 9. júla 1996 a závet vo forme notárskej zápisnice, ktorou ustanovila za dedičku celého svojho majetku sťažovateľku.</p> <p>Dcéra poručiťky sa žalobou podanou okresnému súdu 24. júla 1998 domáhala voči sťažovateľke ako žalovanej určenia neexistencie dôvodov jej vydedenia uvedených v listine o vydedení z 9. júla 1996 a neplatnosti závetu z 5. marca 1998 spísaného vo forme notárskej zápisnice [domáhala sa určenia neplatnosti závetu z dôvodu nespôsobilosti poručiťky na právny úkon závetu v zmysle § 38 Občianskeho zákonníka</p>

	<p>(pretože konala v duševnej poruche, ktorá ju činila na tento úkon neschopnou), ako aj z dôvodu nedostatku formálnych náležitostí notárskej zápisnice, v ktorej bol závet spísaný, pozn.].</p> <p>Okresný súd viedol konanie o žalobe dcéry poručiťky a vo veci rozhodol rozsudkom tak, že žalobe v časti o určenie neexistencie dôvodov vydedenia dcéry poručiťky listinou o vydedení vyhovel a v časti o určenie neplatnosti závetu spísaného vo forme notárskej zápisnice žalobu zamietol.</p> <p>Po právoplatnom skončení samostatného konania vedeného okresným súdom jeho rozsudkom okresný súd pokračoval v dedičskom konaní po poručiťke.</p> <p>Dcéra poručiťky ako jej zákonná dedička podaním doručeným okresnému súdu v dedičskom konaní po poručiťke s poukazom na § 175k ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) poprela dedičské právo sťažovateľky ako závetnej dedičky z dôvodu nedostatku formálnych náležitostí notárskej zápisnice, v ktorej bol spísaný závet poručiťky.</p> <p>Okresný súd v dedičskom konaní postupom podľa § 175k ods. 1 OSP vyšetril podmienky dedičského práva zákonnej a závetnej dedičky posúdením formálnych náležitostí notárskej zápisnice, v ktorej bol spísaný závet poručiťky z 5. marca 1998, a o podaní dcéry poručiťky (doručenom okresnému súdu 2. júna 2011) rozhodol napadnutým uznesením tak, že vo výrokovej časti svojho uznesenia uviedol: „<i>Súd bude ďalej konať s MUDr. L. P....., o ktorej sa domnieva, že je dedičkou zo zákona a nebude konať s J. B. (sťažovateľkou, pozn.)...</i>“</p> <p>Sťažovateľka podala odvolanie proti uzneseniu okresného súdu, v ktorom okrem namietania nesprávnych záverov okresného súdu v otázke absencie formálnych náležitostí notárskej zápisnice, v ktorej bol spísaný závet poručiťky z 5. marca 1998, namietala aj prekážku rozhodnutej veci (res iudicata).</p> <p>Podľa sťažovateľky právoplatný rozsudok okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 76/1998 o zamietnutí žaloby dcéry poručiťky, ktorou sa domáhala určenia neplatnosti závetu z 5. marca 1998 spísaného vo forme notárskej zápisnice, je prekážkou veci rozhodnutej pre opätovné posudzovanie platnosti tohto závetu z hľadiska splnenia formálnych náležitostí notárskej zápisnice, v ktorej bol závet vyhotovený v namietanom dedičskom konaní vedenom okresným súdom.</p> <p>Krajský súd napadnutým uznesením v odvolacom konaní potvrdil uznesenie okresného súdu, stotožnil s jeho dôvodmi o neplatnosti závetu pre nesplnenie formálnych náležitostí a v relevantnej časti odôvodnenia svojho rozsudku sa vyjadril k namietanej prekážke res iudicata.</p> <p>Sťažovateľka v sťažnosti namietala porušenie ňou označených základných a iných práv uznesením okresného súdu a uznesením krajského súdu z dôvodu, že podľa nej nebol správny postup ani právne závery, na základe ktorých rozhodol okresný súd a s ktorými sa krajský súd stotožnil.</p> <p>Sťažnostné námietky sťažovateľky je možné ustáliť v troch okruhoch.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sťažovateľka namietala nesprávny postup okresného súdu v dedičskom konaní (odobrený krajským súdom), ktorý podľa sťažovateľky nebol oprávnený sám posudzovať platnosť závetu spísaného formou notárskej zápisnice z hľadiska splnenia jej formálnych náležitostí postupom podľa § 175k, ale mal odkázať zákonnú či závetnú dedičku na podanie určovacej žaloby, resp. sám mal rozhodnúť určovacím výrokom o platnosti alebo neplatnosti závetu. 2. Sťažovateľka ďalej namietala, že právoplatný rozsudok okresného súdu z 24. januára 2011, ktorým bola zamietnutá žaloba zákonnej dedičky o určenie neplatnosti závetu z 5. marca 1998 spísaného vo forme notárskej zápisnice, bol v danom prípade prekážkou res iudicata pre opätovné posudzovanie platnosti tohto závetu v namietanom dedičskom konaní. 3. Napokon sťažovateľka namietala nesprávnu interpretáciu a aplikáciu Notárskeho poriadku pri posudzovaní náležitostí závetu z 5. marca 1998 spísaného formou notárskej zápisnice a záver okresného súdu odobrený krajským súdom o jej neplatnosti pre nesplnenie zákonných formálnych náležitostí.
<p>ratio decidendi</p>	<p>V posudzovanom prípade vyšetrovanie podmienok dedičského práva záviselo od posúdenia platnosti závetu z 5. marca 1998 spísaného formou notárskej zápisnice z hľadiska splnenia formálnych náležitostí tejto listiny.</p> <p>Ústavný súd konštatuje, že posúdenie platnosti závetu z hľadiska jeho formálnych náležitostí nie je možné považovať za spornú skutkovú otázku v zmysle § 175k ods. 2</p>

OSP v namietanom dedičskom konaní, ktorá by zakladala povinnosť okresného súdu v nesporovom dedičskom konaní odkázať niektorého z účastníkov na uplatnenie si svojho dedičského práva žalobou.

Posúdenie platnosti závetu z hľadiska jeho formálnych náležitostí je otázkou právneho posúdenia veci, ktoré v zmysle § 175k ods. 1 a 2 OSP prináleží súdu v dedičskom konaní.

Preto ak okresný súd v dedičskom konaní postupom podľa § 175k ods. 1 OSP sám vyšetril podmienky dedičského práva zákonnej a závetnej dedičky posúdením platnosti závetu z hľadiska jeho formálnych náležitostí ako prejudiciálnej otázky a vo výrokovej časti napadnutého uznesenia určil, že ďalej bude konať s účastníčkou ako so zákonnou dedičkou, nepostupoval v rozpore s § 175k ods. 1 a 2 OSP.

Ústavný súd zároveň konštatuje, že existencia právoplatného rozsudku, ktorým bola zamietnutá žaloba zákonnej dedičky o určenie neplatnosti závetu, v danom prípade netvorila prekážku res iudicata, pretože absentuje totožnosť predmetu konania.

Kým v namietanom konaní okresný súd rozhodoval o určení dedičského práva, v konaní na základe návrhu z roku 1998 okresný súd rozhodoval len o jednej prejudiciálnej otázke rozhodnej pre určenie dedičského práva, nie o samotnom určení dedičského práva.

V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že ani vo vzťahu k posúdeniu prejudiciálnej otázky platnosti závetu z hľadiska splnenia jeho formálnych náležitostí (ako otázky právnej) v namietanom dedičskom konaní rozsudok okresného súdu netvoril prekážku res iudicata, pretože platnosť závetu z hľadiska uvedených kritérií ním nebola posudzovaná.

Napriek tomu, že zákonná dedička v konaní o určenie neplatnosti závetu namietala jej neplatnosť aj z dôvodu nedostatku jeho formálnych náležitostí, okresný súd vylúčil zo svojej prieskumnej právomoci posudzovanie platnosti závetu z dôvodu absencie jeho formálnych náležitostí (a obmedzil sa na posúdenie platnosti závetu len s ohľadom na spôsobilosť poručiteľky na jej spísanie) s poukazom na to, že uvedené je nesporovou právnou otázkou, na riešenie ktorej je príslušný súd prejednávajúci dedičstvo.

Ústavný súd po dôslednom oboznámení sa aj s dôvodmi, pre ktoré krajský súd dospel k záveru o absencii formálnych náležitostí závetu z 5. marca 1998 spísaného formou notárskej zápisnice, konštatuje, že závery krajského súdu sú náležité odôvodnené a nie je v nich možné ustáliť prvky arbitrárnosti.

Ústavný súd na základe uvedeného dospel k záveru, že postup a uznesenie krajského súdu sú z ústavného hľadiska akceptovateľné a udržateľné, a preto nimi nebolo porušené základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, základné právo na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy ani právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd podľa svojej stabilizovanej judikatúry zastáva názor, že všeobecný súd spravidla nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patria aj základné práva vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprocésne princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru, teda o prípadnom porušení uvedených práv by bolo možné v danej veci uvažovať len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprocésnych princíпов vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením.

Keďže namietaným postupom a rozhodnutím nebolo porušené základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako ani základné právo podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, nemohlo dôjsť následne ani k porušeniu v danom prípade namietanému porušeniu základných práv sťažovateľky majetkového charakteru podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy.

Ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľky na ochranu vlastníctva podľa čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky, na súdnu a inú právnú ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom krajského súdu v namietanom konaní a jeho uznesením porušené nebolo.

Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.

použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov	Ústavný súd SR: II. ÚS 78/05, I. ÚS 310/08, I. ÚS 253/2012
--	--

spisová značka	I. ÚS 540/2012
sudca spravodajca	Marianna Mochnáčová
druh konania	čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález –v časti vyhovené -v časti nevyhovené
dátum rozhodnutia	24. apríla 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ namietal porušenie označených práv rozsudkom najvyššieho súdu.</p> <p>Personálnym rozkazom ministra dopravy, pôšt a telekomunikácií z januára 2009 bol sťažovateľ podľa § 35 ods. 2 s poukazom na § 35 ods. 9 zákona o štátnej službe dňom 1. januára 2009 odvolaný z funkcie zástupcu riaditeľa Železničnej polície B., Oblastnej správy Železničnej polície T. (ďalej len „personálny rozkaz“). Personálny rozkaz bol odôvodnený takto: „<i>Odvolanie z funkcie si vyžaduje dôležitý záujem služby.</i>“</p> <p>Proti personálnemu rozkazu podal sťažovateľ rozklad (ďalej len „rozklad“), ktorý okrem iného odôvodnil tým, že mu nie je známe, aký dôležitý záujem služby bol dôvodom na odvolanie z funkcie.</p> <p>O rozklade rozhodol minister dopravy, pôšt a telekomunikácií rozhodnutím tak, že personálny rozkaz potvrdil (ďalej len „rozhodnutie ministra dopravy“).</p> <p>Sťažovateľ sa žalobou doručou krajskému súdu domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia ministra dopravy a navrhol ho zrušiť a vrátiť vec ministrovi dopravy na ďalšie konanie (ďalej len „žaloba“), v ktorej opätovne poukázal na to, že minister dopravy sa nezaoberal námietkami uvedenými v rozklade – dôvodmi odvolania sťažovateľa z funkcie a vymedzením pojmu dôležitý záujem služby.</p> <p>Krajský súd rozsudkom žalobu zamietol.</p> <p>Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ odvolanie. Najvyšší súd rozsudkom rozsudok krajského súdu potvrdil.</p> <p>Rozsudok najvyššieho súdu napadol sťažovateľ sťažnosťou na ústavnom súde.</p> <p>Vychádzajúc z argumentácie sťažovateľa v sťažnosti možno za jeho kľúčové námietky považovať skutočnosť, že minister dopravy a následne ani všeobecné súdy nezdôvodnili, čo je potrebné považovať za „<i>dôležitý záujem služby</i>“ ako podmienku odvolania sťažovateľa z funkcie, a najvyšší súd porušil princíp právnej istoty, keď vo veci rozhodol odlišne ako v obdobných veciach iný senát najvyššieho súdu.</p>
ratio decidendi	<p>K námietke sťažovateľa, že minister dopravy a následne ani všeobecné súdy nezdôvodnili, čo je potrebné považovať za „<i>dôležitý záujem služby</i>“ ako podmienku odvolania sťažovateľa z funkcie, je potrebné predovšetkým uviesť, že ustanovenie § 35 ods. 2 zákona o štátnej službe je nejasné a pripúšťa rôzny výklad.</p> <p>Najvyšší súd pri rozhodovaní o odvolaní sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu sa priklonil k názoru, že dôležitý záujem služby na odvolaní sťažovateľa z funkcie je z dôvodu absencie akejkoľvek úpravy ponechaný na vôľu ministra dopravy, pričom tento dôležitý záujem služby nie je povinný minister dopravy pri odvolaní sťažovateľa z funkcie uviesť.</p> <p>Ústavný súd je však toho názoru, že za ústavne konformný výklad ustanovenia § 35 ods. 2 zákona o štátnej službe je potrebné považovať výklad, ktorý prezentuje sťažovateľ v sťažnosti, keď uvádza: <i>«Ak zákon ustanovuje v hypotéze právnej normy určité predpoklady, v danom prípade existenciu „dôležitého záujmu služby“, je potrebné tento predpoklad náležite objasniť, pretože protichodné konanie zakladá nepreskúmateľnosť rozhodnutia a možnosť svojvoľného rozhodovania príslušných orgánov.»</i></p> <p>V situácii, keď ustanovenie právneho predpisu dovoľuje dvojaký výklad (jeden ústavne súladným a druhý ústavne nesúladným spôsobom), má prioritu jeho výklad ústavne súladným spôsobom. Pre súdy táto povinnosť vyplýva celkom jednoznačne z čl. 144 ods. 1 v spojení s čl. 152 ods. 4 ústavy. Keďže podľa čl. 144 ods. 2 ústavy môžu</p>

súdy namietat' nesúlady všeobecne záväzného právneho predpisu s ústavou, sú tým viac zviazané k ústavne súladnému výkladu každého zákona týkajúceho sa ich rozhodovacej činnosti. Táto povinnosť súdu zodpovedá ústavne garantovanému právu každého na súdnu ochranu podľa čl. 46 ústavy.

Podľa právneho názoru ústavného súdu preto ústavne súladný výklad zákonov týkajúcich sa rozhodovacej činnosti súdov predstavuje neoddeliteľnú súčasť ich rozhodovacej činnosti a ako taký jedine zodpovedá základnému právu každého na súdnu ochranu podľa čl. 46 ústavy.

Rozhodnutie ministra dopravy o odvolaní sťažovateľa z funkcie zástupcu riaditeľa odboru železničnej polície B. predstavuje autoritatívne rozhodnutie, ktoré vydáva ako orgán s mocenskou autoritou v oblasti verejnej správy, pričom takéto rozhodnutie nemôže byť odôvodnené len všeobecným poukazom na „dôležitý záujem štátu“ bez toho, aby bol dôležitý záujem štátu konkretizovaný, ako to bolo v prípade sťažovateľa.

V opačnom prípade možno rozhodnutie ministra dopravy o odvolaní sťažovateľa z funkcie zástupcu riaditeľa odboru Železničnej polície Bratislava považovať za prejav jeho svojvôle, ktorá je v podmienkach materiálneho právneho štátu z ústavného hľadiska neakceptovateľná a neudržateľná. Na tom nič nemení ani skutočnosť, že zákon o štátnej službe pojem „dôležitý záujem služby“ nedefinuje.

Naopak, práve pri absencii vymedzenia uvedeného pojmu je nevyhnutné, aby bol dôležitý záujem služby pri odvolávaní nadriadených pomenovaný tak, aby mohol správny súd pri preskúmaní rozhodnutia ministra dopravy posúdiť, či bol dôležitý záujem služby ako podmienka na odvolanie nadriadeného naplnený, teda či minister dopravy ako správny orgán neprekročil medze správnej úvahy, ku ktorej je oprávnený.

Nemožno preto súhlasiť s názorom najvyššieho súdu vysloveným v napadnutom rozsudku, že skúmanie dostatočného zistenia skutkového stavu k obsahovým náležitostiam rozhodnutia ministra dopravy nie je právne významné.

Vo vzťahu k námietke sťažovateľa, že najvyšší súd porušil princíp právnej istoty, keď vo veci rozhodol odlišne ako v obdobných veciach iný senát najvyššieho súdu, je potrebné predovšetkým uviesť, že sa správne uvádza vo vyjadrení predsedníčky správneho kolégia rozsudok najvyššieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok krajského súdu a súčasne rozsudok najvyššieho súdu, na ktoré poukázal sťažovateľ a v ktorých najvyšší súd vyslovil v obdobnej veci iný právny záver a boli vydané potom, ako rozhodol najvyšší súd napadnutým rozhodnutím.

Súčasne však ústavný súd poukazuje na to, že sťažovateľ k sťažnosti pripojil aj rozsudok najvyššieho súdu, aj keď v sťažnosti naňho nepoukázal. Tento rozsudok najvyššieho súdu existoval už v čase rozhodovania najvyššieho súdu vo veci sťažovateľa, pričom v ňom najvyšší súd nielenže zaujal stanovisko k zásadnej právnej otázke týkajúcej sa nutnosti odôvodnenia dôležitého záujmu služby, ako podmienky na odvolanie sťažovateľa z funkcie, ale tiež vysvetlil odklon od predchádzajúcej rozhodovacej praxe.

Diametrálne odlišná rozhodovacia činnosť všeobecného súdu o tej istej právnej otázke za rovnakej alebo analogickej skutkovej situácie, pokiaľ ju nemožno objektívne a rozumne odôvodniť, je ústavne neudržateľná.

Aj keď právne závery všeobecných súdov obsiahnuté v ich rozhodnutiach nemajú v právnom poriadku Slovenskej republiky charakter precedensu, ktorý by ostatných sudcov rozhodujúcich v obdobných veciach zaväzoval rozhodnúť identicky, napriek tomu protichodné právne závery vyslovené v analogických prípadoch neprispievajú k naplneniu hlavného účelu princípu právnej istoty ani k dôvere v spravodlivé súdne konanie.

Za daných okolností bolo povinnosťou najvyššieho súdu v namietanom rozsudku minimálne poukázať na už existujúce rozhodnutia všeobecných súdov v identických právnych veciach vychádzajúce z odlišných právnych názorov a na tomto základe zdôvodniť, prečo sa od nich v právnej veci sťažovateľa odkláňa, resp. prečo sa prikláňa k jednému z dvoch rozhodnutí, ktoré riešili obdobnú vec.

Ak tak najvyšší súd v danom prípade neurobil, tak tým vážne spochybnil princíp právnej istoty ako jeden z princípov právneho štátu, ktorý sú pri svojej rozhodovacej činnosti povinné rešpektovať všetky orgány verejnej moci a ktorý je vždy implicitnou súčasťou rozhodovania ústavného súdu o porušovaní základných práv alebo slobôd garantovaných ústavou.

Pokiaľ ide o namietané porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd uvádza, že aplikovateľnosť citovaného článku dohovoru v posudzovanom konaní nie je daná.

	<p>Článok 6 ods. 1 dohovoru garantuje spravodlivý proces pri rozhodovaní súdu o „občianskych právach alebo záväzkoch“ alebo o oprávnenosti „akéhokoľvek trestného obvinenia“.</p> <p>Podľa judikatúry ESĽP pojmy „práva alebo záväzky občianskej povahy“ a „trestné obvinenie“ treba vykladať autonómne od ich definovania v zmysle vnútroštátneho právneho poriadku členských štátov dohovoru. Medzi občianske práva alebo záväzky možno zahrnúť aj rozhodovanie súdov o niektorých právach vyplývajúcich z verejného práva. ESĽP konštatoval, že aj konania kvalifikované vnútroštátnym právom ako súčasť verejného práva môžu spadať do poľa pôsobnosti čl. 6 dohovoru v jeho občianskoprávnej časti, ak je ich výsledok rozhodujúci pre práva a povinnosti súkromného charakteru.</p> <p>Už v skoršej judikatúre ESĽP uviedol, že právo členských štátov zásadne rozlišuje medzi štátnymi zamestnancami a súkromnoprávnymi zamestnancami, pričom spory týkajúce sa nábora, výkonu povolania (kariéry) a ukončenia pracovnej činnosti štátnych zamestnancov všeobecne nespádajú do pôsobnosti čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Výnimkou sú len prípady, ak predmetom sporu sú priamo práva majetkovej povahy (napr. právo na dôchodok verejných zamestnancov, práva týkajúce sa platových pomerov týchto zamestnancov).</p> <p>V prípade Pellegrin proti Francúzsku ESĽP priniesol nové tzv. funkčné kritérium aplikovateľnosti čl. 6 ods. 1 dohovoru na štátnych zamestnancov založené na povahe funkcií a zodpovednosti, aké zamestnanec vykonáva. Súd poznamenal, že na úradoch štátnej správy niektoré pracovné miesta zahŕňajú povolania všeobecného záujmu alebo účasť na výkone verejnej moci. Ich držiteľia teda držia v rukách časť suverenity štátu.</p> <p>Ten má potom legitímny záujem vyžadovať od týchto zamestnancov zvláštne puto dôvery a lojality. Na druhej strane pri iných pracovných miestach, ktoré nemajú túto dimenziu „verejnej správy“, tento záujem chýba.</p> <p>Preto súd rozhodol, že z poľa pôsobnosti čl. 6 ods. 1 dohovoru sú vylúčené iba spory zamestnancov štátu, ktorých zamestnanie je charakteristické špecifickými činnosťami verejnej správy do tej miery, v akej táto koná ako držiteľka verejnej moci poverená ochranou všeobecných záujmov štátu alebo iných verejných spoločností. Jasný príklad takých činností predstavujú ozbrojené sily a polícia.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom najvyššieho súdu porušené bolo.</u> <u>Rozsudok najvyššieho súdu zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.</u> <u>Sťažnosti sťažovateľa vo zvyšnej časti nevyhovuje.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESĽP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd SR: II. ÚS 50/01, PL. ÚS 18/98, IV. ÚS 209/2010, PL. ÚS 21/00, PL. ÚS 6/04, III. ÚS 328/05, IV. ÚS 49/06, III. ÚS 300/06 ESĽP: Niegel proti Francúzsku zo 17. marca 1997; Pellegrin proti Francúzsku (rozhodnutie z 8. decembra 1999, sťažnosť č. 28541/95)</p>

<p>spisová značka</p>	<p>I. ÚS 564/2012</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Peter Brňák</p>
<p>druh konania</p>	<p>čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>nález –v časti vyhovené –v časti nevyhovené</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>29. mája 2013</p>
<p>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p>čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľ namietal porušenie označených práv uznesením krajského súdu.</p> <p>Sťažovateľ je spolu so svojím bratom dedičom po poručiťovi, otcovi oboch dedičov. Okresný súd uznesením určil čistú hodnotu majetku poručiťovi, potvrdil vecný rozsah dedičstva, určil dedičov a ich podiel na dedičstve a tiež vyporiadal dedičstvo medzi nimi. O odvolaní sťažovateľa rozhodol krajský súd uznesením, ktoré nadobudlo právoplatnosť.</p> <p>Sťažovateľ v sťažnosti napáda postup v jeho dedičskej veci konajúcich všeobecných</p>

	<p>súdov, najmä skutočnosť, že sa nezaoberali „otázkou započítania podľa ust. § 484 Občianskeho zákonníka... keď napriek nespornému darovaniu zo strany poručiťela v prospech druhého dediča... tieto dary do jeho podielu nezapočítali“.</p> <p>Krajskému súdu vyčíta najmä, že „v konaní napadnutom touto sťažnosťou sa však... odchýlil od právneho názoru uvedeného v rozhodnutí... (týkajúceho sa analogickej veci, pozn.)... pričom dôvod odchýlenia... nie je v odôvodnení odvolacieho rozhodnutia uvedený.“.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti sťažovateľa predovšetkým zoberal do úvahy to, že namietal predovšetkým porušenie základného práva na súdnu ochranu (a spravodlivý proces), ktoré je v demokratickej spoločnosti natoľko závažné, že pri jeho výkone neprichádza do úvahy (zo strany súdov) ani jeho zužujúci výklad a ani také formálne interpretačné postupy, následkom ktorých by mohlo byť jeho neodôvodnené (svojoľné) obmedzenie, či dokonca popretie.</p> <p>Podstatou sťažovateľovej argumentácie je jeho tvrdenie o nesprávnej interpretácii a následnom nepoužití ustanovenia „§ 484 Občianskeho zákonníka“ (druhej vety o započítaní, pozn.) a „odchýlenie sa od právneho názoru“ vysloveného krajským súdom v súčasne ešte prebiehajúcom dedičskom konaní po jeho neb. matke.</p> <p>V kontexte sťažovateľom podanej sťažnosti sa ústavný súd predovšetkým zaoberal existenciou dvoch rôznych rozhodnutí krajského súdu na podobnú právnu vec a podľa názoru sťažovateľa krajský súd uvedenú rozdielnosť v napadnutom rozhodnutí nevysvetlil.</p> <p>Ústavný súd konštatuje, že odvolacia argumentácia sťažovateľa v tomto konaní bola v zásade totožná s jeho argumentáciou produkovanou v odvolaní v následnej dedičskej veci (nenáležitú poučenie o možnosti započítania darov; upozornovanie, že jeho brat za života rodičov dostal dary nie obvyklé, ktoré v odvolaní konkretizoval; nedostatočne zistený skutkový stav).</p> <p>S poukazom na odôvodnenie predmetných odvolacích rozhodnutí krajského súdu ústavný súd konštatuje zásadný nesúlad právnych názorov a právnych záverov krajského súdu v týchto dvoch analogických veciach (doplnenie dokazovania, resp. odkázanie na postup stanovený ustanovením „§ 175x O. s. p.“).</p> <p>Ústavný súd konštatuje, že rozdielnosťou svojich faktických a právnych záverov v oboch analogických dedičských konaniach právne relevantným zdôvodnením rozdielnosti svojho postupu a jeho vysvetlením sa krajský súd primeraným spôsobom nezaoberal.</p> <p>Na uvedenom závere nič nemení ani skutočnosť, že v predchádzajúcej dedičskej veci v ktorej krajský súd zrušil prvostupňové rozhodnutie, nešlo o konečné rozhodnutie vo veci samej.</p> <p>Dôležitá bola totiž okolnosť, že v podstate identické dôvody odvolania (opravného prostriedku) sťažovateľa v jednom prípade boli krajským súdom akceptované (sťažovateľ bol v odvolaní úspešný) a v druhom prípade akceptované neboli a krajský súd túto diskrepanciu relevantným spôsobom nevysvetlil.</p> <p style="text-align: center;">K odlišnosti právnych názorov krajského súdu vyjadrených v identickej, resp. obdobnej právnej veci</p> <p>Ústavný súd považoval v nadväznosti na túto námietku sťažovateľa v prvom rade za potrebné poznamenať, že mu neprislúcha zjednocovať in abstracto judikatúru všeobecných súdov, a suplovať tak poslanie, ktoré zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov [§ 8 ods. 3, § 20 ods. 1 písm. b), § 21, § 22 a § 23 ods. 1 písm. b)] zveruje Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (resp. jeho plénu a kolégiám), keď mu okrem iného priznáva aj právomoc zaujímať stanoviská k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov.</p> <p>Úlohou ústavného súdu v namietanej veci však bolo posúdiť námietku sťažovateľa týkajúcu sa práve rozdielného právneho posúdenia skutkovo podobnej otázky v spojení s možným porušením sťažovateľom označených článkov ústavy a dohovoru.</p> <p>Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že obe uznesenia krajského sa vzťahujú na v zásade identické dedičské veci. V oboch prípadoch predmetom dedičstva bol spoločný majetok ich rodičov v podiele na každého z nich pripadajúcom po rozdelení bezpodielového spoluvlastníctva manželov. V oboch prípadoch sťažovateľ a jeho brat</p>

	<p>zhodne argumentovali pri presadzovaní svojich dedičských záujmov (resp. práv).</p> <p>Je možné konštatovať, že v skutkovo podobných prípadoch krajský súd posudzoval určenie predmetu dedičstva a podielu dedičov na ňom odlišne, pričom tento svoj odlišný postup vôbec (resp. dostatočne) právne relevantným, resp. ústavne konformným spôsobom nezdôvodnil.</p> <p>Rozhodujúcou právne relevantnou skutočnosťou bola okolnosť takmer identickej procesnej situácie sťažovateľa v jeho dedičskej veci, v rámci ktorej v jednom prípade označený porušovateľ jeho práv akceptoval odvolacie dôvody (a zrušil prvostupňové rozhodnutie) a v druhom prípade ich neakceptoval a potvrdil prvostupňové rozhodnutie. Je tiež nepochybné, že prvé (zrušujúce) uznesenie krajského súdu v čase konania krajského súdu o napadnutom rozhodnutí bolo už právoplatné.</p> <p>Krajský súd v namietanom odvolacom konaní na túto skutočnosť neprihliadal (resp. z ním uvádzaného dôvodu ju nepovažoval pre svoje rozhodovanie za podstatnú), čím sa od svojho predchádzajúceho rozhodnutia v podobnej (resp. analogickej veci) podstatne odchyľil a zmenu svojho iného právneho názoru a záveru náležitým spôsobom neodôvodnil.</p> <p>Diametrálne odlišná rozhodovacia činnosť krajského súdu v posudzovanom prípade je ústavne neudržateľná. V súčasnosti nie je úlohou ústavného súdu určiť (vzhľadom na princíp subsidiarity), ktorý z odlišných právnych názorov je správny, pretože riešenie tohto problému a zjednotenie rozhodovania je v pôsobnosti všeobecných súdov. Ústavný súd svojím rozhodnutím iba otvára cestu na riešenie problému v rámci odvolacieho (prípadne dovolacieho) konania.</p> <p>Ústavný súd na základe už uvedeného konštatuje, že pred ústavným súdom namietané uznesenie krajského súdu je rozhodnutím, ktoré nie je z ústavného hľadiska akceptovateľné a udržateľné, a preto rozhodol, že namietaným uznesením bolo porušené sťažovateľovo základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>Ústavný súd časti sťažnosti nevyhovel uprednostňujúc právomoc všeobecného súdu na ochranu subjektívnych hmotných práv účastníkov konania pred ochranou v konaní pred ústavným súdom.</p> <p>Ústavný súd v tejto súvislosti prihliadol aj na zásadu minimalizovania zásahov do právomoci iných orgánov verejnej moci, keďže nálezom zrušujúcim rozhodnutie o poslednom procesnom prostriedku, ktorý zákon sťažovateľovi na ochranu jeho práv poskytuje, sa vytvoril priestor na ochranu namietaného porušenia týchto práv v rámci sústavy všeobecných súdov</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom krajského súdu v namietanom konaní porušené boli.</u></p> <p><u>Uznesenie krajského súdu vzrušuje a vec vracia krajskému súdu na ďalšie konanie.</u></p> <p><u>Sťažnosti sťažovateľa vo zvyšnej časti nevyhovuje.</u></p>
<p> Použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>Ústavný súd SR: I. ÚS 17/01, III. ÚS 346/05, PL. ÚS 36/95, I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95, II. ÚS 80/99, PL. ÚS 21/00, PL. ÚS 6/04, III. ÚS 328/05</p>

Nálezy – priet’ahy v konaní:

<p> spisová značka</p>	<p> I. ÚS 142/2013</p>
<p> sudca spravodajca</p>	<p>Marianna Mochnáčová</p>
<p> druh konania</p>	<p> čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb</p>
<p> druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p> nález – vyhovené</p>
<p> dátum rozhodnutia</p>	<p>24. apríla 2013</p>
<p> dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p> čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd</p>

skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom krajského súdu v konaní v ktorom si ako žalobca uplatňujem voči žalovanému svoj peňažný nárok a ktoré začalo v roku 1993.
ratio decidendi	<p>1. Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd odkazuje na podrobné zhodnotenie priebehu a predmetu konania v jeho skoršom náleze č. k. II. ÚS 83/2012-25 z 10. júla 2012 (ktorým rozhodoval o prieťahoch namietaných protistranou v konaní, pozn.) a pripúšťa istú faktickú zložitosť veci, ktorá však neodôvodňuje celkovú neprímeranú dĺžku posudzovaného súdneho konania.</p> <p>2. Ústavný súd v posudzovanom konaní vedenom krajským súdom nezistil žiadne okolnosti, ktorými by sťažovateľ mohol prispieť ku vzniku prieťahov v posudzovanom konaní.</p> <p>3. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v uvedenom konaní došlo k zbytočným prieťahom, bol postup krajského súdu v predmetnej veci.</p> <p>Ústavný súd sa oboznámil s doterajším priebehom konania a zistil, že konanie sa začalo 26. apríla 1993 a doteraz nie je právoplatne skončené, pričom aj v poradí štvrtý rozsudok krajského súdu vo veci z 26. apríla 2012 bol odvolacím súdom zrušený a vec mu vrátená na ďalšie konanie.</p> <p>Vzhľadom na celkovú dĺžku posudzovaného konania v trvaní skoro desiatich rokov a zjavne neefektívnu činnosť krajského súdu prejavujúcu sa v opätovnom zrušovaní jeho rozsudkov odvolacím súdom ústavný súd hodnotí celé konania ako neefektívne, bez vyhodnocovania jednotlivých čiastkových úkonov krajského súdu.</p> <p>Ústavný súd preto uzatvára, že vzhľadom na celkovú dĺžku konania (toho času v trvaní skoro desiatich rokov) a neefektívny postup krajského súdu prejavujúci sa v zrušení aj jeho štvrtého rozsudku vo veci odvolacím súdom je namieste konštatovať, že v posudzovanom konaní došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom krajského súdu v namietanom konaní porušené bolo.</u></p> <p><u>Krajskému súdu prikazuje, aby konal bez zbytočných prieťahov.</u> <u>Sťažovateľovi priznáva finančné zadosťučinenie v sume 5 000 €.</u></p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠP a iných súdov	Ústavný súd: II. ÚS 83/2012

spisová značka	I. ÚS 133/2013
sudca spravodajca	Marianna Mochnáčová
druh konania	čl. 127 ods. 1 ústavy konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	29. mája 2013
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom okresného súdu v konaní o ochranu osobnosti (procesné postavenie navrhovateľa), ktoré začalo v roku 2008.
ratio decidendi	1. Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že predmet posudzovaného konania, v ktorom sa sťažovateľ domáha ochrany svojich osobnostných práv, nie je možné hodnotiť po skutkovej ani právnej stránke za taký

	<p>zložitý, že by to mohlo odôvodňovať dĺžku súdneho konania v trvaní viac ako 9 rokov bez meritórneho rozhodnutia vo veci.</p> <p>2. Ústavný súd v posudzovanom konaní vedenom okresným súdom zistil, že niekoľko pojednávaní v priebehu celého konania bolo odročovaných z dôvodov (či už subjektívnych alebo objektívnych) na strane sťažovateľa a uvedená okolnosť mala objektívne vplyv na celkovú dĺžku posudzovaného konania.</p> <p>3. Vzhľadom na celkovú dĺžku posudzovaného konania v trvaní viac ako 9 rokov a zjavnú nečinnosť a neefektívnu činnosť okresného súdu hodnotí ústavný súd celé konanie ako neefektívne bez vyhodnocovania jednotlivých čiastkových úkonov okresného súdu</p> <p><u>Ústavný súd rozhodol tak, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom okresného súdu v namietanom konaní porušené bolo.</u></p> <p><u>Okresného súdu prikazuje, aby konal bez zbytočných prieťahov.</u> <u>Sťažovateľovi priznáva finančné zadosťučinenie v sume 3 000 €.</u></p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	<p>***</p>

Spracoval: JUDr. Gabriela Lacková

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.